

Szerkesztőség és kiadóhivatal.
 hová a lapba szánt kéziratok
 — reklamációk és —
 előfizetési pénzek küldendők
 — Maros-Vásárhely. —
 Szentgyörgy-utca 9. szám.
 — ev. ref. lelkészi lakás. —

VASÁRNAP

EGYHÁZTÁRSADALMI KÉPES CSALÁDI LAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TÓTHFALUSI JÓZSEF,
 ev. ref. lelkész.
 TÁRS SZERKESZTŐ:
PAÁL GUSZTÁV,
 ev. ref. koll. tanár.

KIADJA:
 Az Erdélyi Ref. Egyházkerület
 „Egyházi Ertekezlete“

Megjelenik:
 minden vasárnap.
 ELŐFIZETÉSI AR:
 Egy évre . 4 kor. Negyedévre 1 kor
 Fél évre . 2 kor. Egy szám ára 10 fill.

Kitartás és bizalom a jövő.

A haladás örök törvénye: a kitartás és bizalom. Kitartani és bízni a munka diadalában minden felmerülő nehézségek között, csak akkor lehet, ha átvan hatva az ember annak tudatától, hogy igaz ügyet szolgál. És ekkor is lényeges feltétel, hogy az igaz ügy diadalra vezetésének célját, a belőle támadó áldást egyszóval az igazság horderejét, annak mélységét, magasságát egészében felfogja a lélek. Hogy korunkban, a hirdetett általános műveltség és előhaladottság dacára, mégis az egyének jórészen és a társadalom általában nem bír kellő fogékonysággal a szellemi igazságok iránt, ennek nagyrészen nem a roszakarat, hanem inkább az értelmetlenség az oka. A társadalom félre van vezetve, nem érti a krisztusi tan örök igazságát, hogy lélek az a mi megelevenít. Vagy ha talán erről sejtelve van is, nem a lelki megelevenedésben keresi és véli megtalálni a boldogulás feltételeit; ezért haljuk lépten-nyomon hangoztatni eme tetszetős jelszót: lélek, lélek, de mivel élek? Igen a mivel élek kérdése ma fontosabb a világ szemében, mint ama másik kérdés, hogy miként lehetne megteremteni a lelki megelevenedés új korszakát.

És mert minden eredmény munkát igényel,

kevésre apad a lelki élet megteremtése harcainak száma; de egész tábora van az anyagi-élet harcainak. Az anyagi-élet harcjai, azután, mint szemmel láthatjuk mind önzőbbé teszik a lelkeket, úgyannyira, hogy a legtöbb emberre nézve, a lelki élet magasztos elvei kívül a szíven, az ajkokon laknak csak, mint jelszavak a tömeg bolondítására, de életelvekké bennük nem válnak soha. Innen van azután, hogy annyi üres frázis, tartalom és alap nélküli jelszó talán sohasem látott világot, mint ma, amikor az akaronczok egész raja a legkönnyebb módon, gégeje hordóképességével akar tekintélyt, befolyást és jövőt teremteni magának.

A példa tudjuk, hogy ragadós. A komoly munka, amely tartos eredményt szül — önmegtagadást és kitartást igényel, ezért a mi protestánsaink soraiban is terjedőben van a látszatra építés. És ebben nagy veszedelme rejlik vallásunknak. Mert nekünk nem állanak rendeltetésünkre olyan eszközök, mint a róm. katolikusoknak. Mi ördöggel, pokollal nem rémitgetjük hiveinket, mi a felvilágodottságnak és krisztusi szereteten felépülő evangéliumnak vagyunk zászlóvivői.

A nagy reformátoroknak is az volt erősségük, hogy a munkás és öntudatos keresztyénség megteremtésén fáradoztak, ez kell legyen ma ami

erősségünk is. A krisztusi életelveket, mély, öntudatos vallásossággal párosítva, kell a maguk szépségében feltárjuk a mi életünk folytatásában. A példaadás, a keresztyén erények diadalra vezetésének igazi eszköze. Ezért mondá Jézus is: Én példát adtam nektek, amiként én cselekedtem, ti is úgy cselekedjete. A példaadás meggyőzi rendre e világot és diadalra vezeti az élet igazságait.

Azért mondom rendre, mert minden valóságnak feltétele a világon, a kitartás. Ezt példázza a természet élete is. Mily sok idő kell, míg az elvetett mag, ringó kalászsza változik. És az elvetett makk is hosszú évtizedek múlva lesz terebélyes előfává, hogy árnyékot adjon az utazó vándornak. A szellemi életben azonban, még hosszabb idő kell, míg az ige testet ölt. Ime a proféták sok századon át várták, hirdették a Mesiás eljövételét, míg eljött az idők teljessége. Az előreformátoruk már század évekkel előbb, a munka barázdájában verejtékeztek, mielőtt a Wittenbergi vártemplom kapuján viszhangot kellett a történeti nevezetességü kalapács ütése, amely a 95 tételt a világ szeméi elé szegezte.

Nagy eredmények, csak nagy áldozatok árán nyernek életet. Nagyobb igazság egyetlen emberi intézményben sincsen, mint a reformációban. A reformáció hozta ki a népek millióit a középkor sötétségéből és helyezte azt a megújulás életet megszentelő világosságára. Ez indította fel a lelkeket: az összetartás, együttérzés hatalmas munkájára, a melynek köszönhetjük, hogy ma már sokakban más képe van földünknek, mint volt az ököljog és örökös háboruk idején.

Ez igazságot kell megértessük a mi népünkkel, hogy lássa át, miszerint nemcsak kenyérrel él az ember, hanem Istennek minden beszédével, amely megnyilvánított az ő szent fia által. Tanítani a népet és jót cselekedni vele, övéivel, ez újabb korunkban is a protestáns anyaszentegyház kötelessége.

Lám a másik tábor is mind szervezkedik? De e munkáját nem ma, avagy tegnap kezdette el. A vatikáni zsinat óta, tehát közel negyven esztendeje rendszeresen folytatja: nevelő, majd támadó munkásságát, hogy a mi világosságunkat és annak szép eredményeit véka alá rejthesse és

a maga régi egyeduralmát ismét helyreállíthassa. Negyven év munkájának mégis van ma már eredménye. Ott van egy fanatikus tábor az ügyek élén, mindenki tehetsége szerint csata-sorba állítva, ott a sok katolikus egyelet, ott a sajtó, a sok szerzetes és apáca-rend mind serény munkában, a hierárchia szolgálatában.

Már kezdi ez erős szervezet rányomni bélyegét a társadalomra, közéletre politikára és akarata szinte a közvélemény erejével hat a tömegre. Itt az ideje tehát, hogy a protestantizmus is kilépjen a maga tartozkodó állásából. A mi fegyvereink a világosság fegyverei, ezzel győzni kell és lehet, csak jól kell forgatni. Összetartás, egy célra munkálás ez lehet először és mindörökké jelszavunk, egymás iránti bizalom és erősségünk, kitartás a küzdelemben ez célunk.

Megbecsülni a hü munkásokat, lelkesíteni a csüggedőket; felvilágosítani a tudatlanokat, felemelni az elesetteket és megmenteni mindent az Isten nevében, a mi az Istené, ez volt és ez kell legyen a református munkaprogram. Azért vállat válhoz, tette fel! Sokat elvett tőlünk az újabb idő, de ha összetartunk még többet adhat a jövő. Már látom is az ébredés jeleit, a szervezkedés munkáját és ez biztató jel a jövő sikeréhez.

Az áldozatkészség mértéke a hithűségnek. A közelebről tartott egyházkerületi közgyűlésen főtiszteletű Püspök úrunk ajkán elhangzott terjedelmes jelentés, megkapó képét tárja fel, azon örvendetes körülménynek, hogy nem halt ki kerületünkben az áldozatkészség lelke. A múlt évben is százezrekre ment a kegyes alapítványok száma. Ugyancsak e jelentésből vesszük jóleső érzéssel tudomásul, hogy míg az előző évben a könyörülő szeretet 2011 korona áldozatot hozott a jó cselekedetek oltárán, addig az utóbbi évben 11.141 kor. 84 fillért fordított egyházkerületünkben a gyámoltalan szegények felsegélyezésére.

Mind e jelenségek az élet jelei. Ez életjeleket azonban lelkesedéssé kell fokozni és minél intenzívebb munkává kell felváltani a jövőért. Szervezkedés, munkafelosztás, eszméink terjesztése szóval és sajtóban, ez kell, hogy jelszavunk legyen. Én hiszek a derengő fény valódiságában. Érzem, hogy Istennek lelke ismét kitölteték közénk, hogy e hérces szép hazát még egyszer

megvédje és újra teremtsen a protestantizmus és halmait, völgyeit, városait, falvait, intézményeit és tudományosságát betöltse ismét: az igazság, szabadság és szeretet áldot levegője.

Péchy Árpád
ref. lelkész.

IMÁDSÁGOM.

Hatalmas Istenem,
Mindenségnek atyja
Van egy kicsiny fészke...
Viselj gondot rája.
Mindenek tudója,
Kicsiny fészke népe
Útaidat járja,
Nevedet imádja . . .

A hajnal bibora
A reggel harmatja,
A dalos pacsirta,
A mezők virága
Az estnek alkonya . . .
Kicsiny házam népét
Imára szólítja,
Nagy nevedet áldja.

Gondviselő atyám,
Ha van bűnöm, vétkem,
Irgalmazz meg nékem,
S kicsiny házam népét,
Ne büntesd meg értem? . . .
Ha én bűnhődöm is . . .
Arra kérek Őram,
Kerülje haragod
E kicsiny hajlékom.

Jánosy Sámuel.

A klerikalizmus legújabb hadizenete.

Az a felháborodás, melyet dr. Lueger, Bécs polgármestere, az ausztriai katolikusok nagy gyűlésén mondott beszéde a gondolat és lelkiismeret szabadság híveinek körében előidézett, sehogy sem akar lecsendesedni. De hiszen ez érthető is. Mi a magunk részéről szeretnők, ha minél többen vennének tudomást erről a beszédről, melyben s híres polgármester a gonosz terveit titokban szövő katolikus egyház leg-sötétebb szándékáról hirtelen lerántotta a leplet, hogy mindenki résen álljon és igyekezzék tőle telhetőleg a szabad gondolkodásnak, s lelki szabadságnak nagyon fenyegetett várát megottalmazni. Dr. Lueger és társai

nagyon, de nagyon sajnálják, hogy elárulták magukat, midőn elbizakodottságukban az örömmel elemi kitörésével üdvözölték a bécsi polgármester szavait, melyek szerint a katolikusoknak legnagyobb törekvésük odahatni, hogy az ősrégi híres bécsi egyetemen minden tanszéket katolikus embernek, persze rajongó, türelmetlen katolikusnak juttassák, hogy az újítóknak és a szabad kutatás és vizsgálódás embereinek még a magvát is kiirtsák.

Akárhogy fogjuk fel ezt a világgá kürtölt szót; akár protestáns szempontból, akár a szabadtanítás átlátszójáról: mindenképen csak azt állíthatjuk, hogy a katolikusoknak ez a szándéka, ez a törekvése oda irányul, hogy a középkor sötét rémeit, a lélek és a gondolat zsarnokságát százados sírjából életre keltsék, hogy a kulturának kezdetben piros vérrrel, újabban keserves verejtéssel áztatott szép virágát letarolják. Hogy senki se vádolhasson minket azzal, hogy talán felekezetieskedésből igen sötét színekkel rálzoljuk a klerikalizmus, a keresztényszocialisták harci-zenetét, hivatkoznunk kell azokra a körülményekre hogy férfiak, kik nagyon is közel állanak a túlzó katolicizmust szolgáló keresztényszocialista párthoz, mint dr. Marchet osztrák közoktatásügyi miniszter és Thun gróf, dr. Luegernek különben kebelbarátja, a leghatározottabban elítélik ezt a felvilágosodás és művelődés ellen intézett durva támadást. De a sötét fanatizmust hirdető szózat a bécsi egyetem összes tanárait is egy táborba gyűjtötte és mindenki, felekezeti különbség nélkül határozottan állást foglalt a közeledő ellenség sötét katonáival szemben. Ezeknek a katonáknak, ezeknek a gonosz lelkeknek nem is csak az a törekvésük, hogy más felekezeti tanárokat leszarítsanak a tudomány mezejéről és az egyetemi tanszékeket csakis katolikusoknak juttassák, — hiszen ezt még nem lehetne nagyon elítélni, mivel minden szentnek maga felé hajlik a keze, — hanem ők azt akarják, hogy a tudomány csarnokában olyan emberek uralkodjanak, kik a tudományt a pápa és csatlósai szájaize szerint hirdetik, kik a szabad gondolkodást, szabad vizsgálódást, a művelődés folytonos haladásának e két legfontosabb szervét, gyökerestől kipusztítanak és helyette a reakciónak a lelki zsarnokságnak, oly gyászos emlékü, igazán borzasztó napjait, éveit felidéznék.

Nekünk, magyar protestánsoknak kétszeresen okunk van az ellenségnek minden mozdulatát figyelemmel kísérni. Talán arra is kellene gondolnunk, hogy mi magunk is fegyverhezünk valami módon, hogy az ellenség támadásait bármily csekély mértékben is visszavághassuk vagy meghiúsíthassuk. E tekintetben annyira mentünk a nemtörődömségünkkel, hogy most már tiltakozó szavunkat nem hallgatják meg, vagy a mikor jogos követelésünknek teljesítését sürgetjük, azt hányják a szemekre, hogy megbontjuk a felekezeti békét. Nehéz körülményeink, igazán aggasztó viszonyaink között nagyon is szükséges, hogy mindegyre figyelmeztessük híveinket, hogy az ellenség a sarkunkban van.

Isten igéje.

Á betegek barátja

ELSŐ RÉSZ.

Bibliai történetek.

I.

Ó-Testamentum.

18.

Nábál.

Á mértéktelenség következménye.

És meghala az ő szive ő benne és olyan lón, mint a kő. 1. Sám 25., 37.

Abban az időben, amikor Dávid kellett, hogy fusson a Saul üldözései elől, élt egy Nábál nevű gazdag ember. Sok barmai voltak, hatalmas úr volt széles vidéken, de Dávid nem egyszer segített rajta, meg is védelmezte a Nábál szolgálait, birtokát, idegenek támadásai ellen. De Nábál mindeme szolgálattételekről megfélekedett. Az olyan emberek közé tartozott, akik azt hiszik magukról, hogy nekik minden szabad, de ők senkinek nem tartoznak semmivel; akik pénz-sóvárok, önzők, gőgösök és lenézők azokkal szemben, a kiket maguknál kisebbeknek gondolnak. Ezidőtájt éppen a juhnyírás ideje volt és ilyenkor pompás vigalmakkal szokták megünnepelni a munkálatok elvégzését s szokás volt ezekre a szomszédságot is meghívni, vagy nekik gapju, vagy egyéb ajándékokkal kedveskedni. Dávid is számított erre, mert amini Saul elől menekülve, vitézeivel ezen a vidéken megtelepedett, nemcsak jó szomszédja volt az említett Nábálnak, hanem valóságos védőbástyája is az ellenségek ellen. Hogy ez a gőgös ember a meghívást elmulasztotta s különben is minden ténykedésével kimutatta, miszerint nem becsüli többre sem őt, sem katonáit, mint valami szerencselovagokat, ez Dávidnak zokon esett. Elhatározta, hogy megbünteti Nábált; hogy katonáival megrohanja, tönkreteszi s még élőt sem hagy hirmondóul semmi vagyonából.

Látjátok, hogy a fősvénység, önzés, gőgös leki-csinylés hogyan gyűjti az égő tüzet a maga fejére? Mindnyájan tanulhattak belőle!

Hanem ezután jön a még szomorubb rész. Nem szólok arról, hogy Nábál felesége az okos, előrelátó Ábigáil hogyan fordította el házuktól a veszedelmet. Arról sem beszélek, hogy a mi asszonyaink között is vannak, akik szelidséggel, türelemmel, okossággal helyrehozzák férjeik elkövetett hibáit. . . . De azt nem hallgathatom el Nábálról, hogy ő, a míg másokkal szemben fősvény, önző, lenéző volt, addig magával szemben sokat megengedett magának, mert híres volt mértéktelenségéről, dobzódó, részeges voltáról. Ilyenkor elbizakodottságában még inkább megfélekedett magáról. Most is az történt vele Úgy belemerült a nyírás ünnepélyek alkalmából a dorbézolásba, hogy a mámor soha el nem szállt fejéből. Természetes tehát, hogy a Dávid támadásáról s feleségének közbenjárásáról sem tudott. Hanem jött a kijózanodás. Egy reggel, mikor a Nábál feje elég tisztának látszott arra,

hogy komolyan lehessen vele beszélni, Ábigáil felfedezett előtte mindent. Nábál belátta hibáját, de a veszedelem gondolata annyira megrémítette őt, hogy ijedtében hangtalanul összeesett; a gutta ütötte meg: „meghala az ő szive ő benne és olyan lón, mint a kő”.

Hány ember rövidíti meg életét, mint Nábál. Mindig mértéktelenkedni, élvezni! . . . Még a leg-erőteljesebb embernek is kora véget jelent. Ovd magad a Nábál esetétől!

Kegyesség útja.

„Kérlek, ments ki engemet!”.

— Az Advent alkalmából —

Egy ismert nevű, kiváló egyéniség Keleten nagy költséggel pompás lakomát rendezett és sok vendéget meghívott. De mikor eljött az idő a megjelenésre, a vendégek elmaradtak és mentegetőzni kezdtek. Tulajdonképpen nem akartak jönni, de mivel nem volt bátorságuk ezt nyíltan bevallani, azt mondták: nem jöhetünk — Bármi volt is azonban az oka, hogy szándékukat uyiltan meg nem mondták, amiért a lakomától távol akartak maradni, mentségeik nagyon ostobák voltak.

Az első ezt mondta: „Szántóföldet vettem és ki kell mennem, hogy megtekintsem; kérlek, ments ki engemet.” — De miért volt e sietség? Nem mehetett volna ki máskor?

A második mentsége semmivel sem volt jobb. „Öt igabarmot vettem és elmegyek, hogy megpróbáljam őket; kérlek, ments ki engemet.” — Valami baja történt volna az ökröknek, ha egy napig még nyugalomban maradnak? De különben is akár jó, akár rossz vásárt csinált, az ökrök már meg voltak véve

A harmadik mentség volt a legroszabb: „Feleséget vettem és azért nem mehetek.” — Miért nem mehetett el és miért nem vihette a feleségét is magával?

Ennek a bibliai történetnek értelme világos. Isten egy felséges lakomát rendezett mérhetetlen áron elveszett bűnösök számára, és szolgálait elküldé széles e világra, hogy ez örömhirt az emberekkel tudassák.

A meghívás szól mindeneknek; senki sincs belőle kivéve. Milliók részesültek már e vendégségben, kik most már a mennyben vannak. Milliók vannak még útközben és azért hangzik a kiáltás: „Még van hely!” A ház még nincs betöltve, az asztal még üres. Még ott a hely, hol kinek-kinek ülnie kell. Menjetek, kényszerítetek minden embert, az Úr sokat meghívott! Még van hely!

Világiasan gondolkozó emberek rendesen unalmasnak és szomorúnak képzelik a keresztyén életét. Ha valaki az evangélium vendégségét megizleli, szívében szomorúság tölti meg, mely arcára is kiül. Az ilyenek nem tudják, hogy az „evangélium” jó hirt jelent; nagy örömről és nem szomorúságról beszél. A példázat szereplői ünnepre és nem temetésre voltak meghíva. Máté evangéliumából értesülünk, hogy a meghívás lakodalomra szólt.

Az evangélium hirdetői bejárják a világot. Sok helyt nemes, az idvességre vágyó lelkeket találhatnak, de sok helyt hallnak ily választ: „Kérlek, ments ki engemet!” A emberek kifogásokat hoznak fel s nem akarják az Isten szabadítását elfogadni. De mentegetőzéseik ép oly alaptalanok, mint a példázatbeli vendégeké.

Engedjétek hozzám, el ne tiltsátok őket!

Márk X. 13—16,

Ott ül a Megváltó tanítványai, a 12-nek társaságában. Most is, mint mindig, Isten országa igazságaira oktatva őket. Égyszer csak valami zaj hangzik. Édes anyák, gyermekeik boldogságát ohajtó édes anyák viszik a kicsiny gyermekeket az Úrhoz, „hogyan illesse azokat“, hogy megáldja őket. A tanítványok azt gondolván, hogy Jézus büszke magasságból tekint a kis gyermekeket, nem akarják a szülőket hozzá bocsátani s feddik őket, hogy miért zavarják a Megváltót, mikor nagyobb dologgal van elfoglalva, semhogy most e kisdedekkel bajlódjon . . .

Látszik, hogy menyire nem ismerték még a tanítványok sem a Megváltót, s az Ő szeretetét. A tanítványok csak a Jézus hatalmára és dicsőségére gondoltak s azt hitték, hogy ahhoz a hatalomhoz és dicsőséghez nem illik a gyermekek játszadozása. De Jézusban nemcsak az Isten hatalma és dicsősége jelent meg, hanem az Isten szeretete és végtelen bölcsessége is, épen azért Ő feddi meg a feddőző tanítványokat: Engedjétek hozzám jönni a kis gyermekeket és el ne tiltsátok őket, mert *ilyeneké* a mennyeknek országa! Mert Krisztus szeretete a gyermekeké

is s bölcsessége azt diktálja, hogy épen a kicsinyeket, az erőtlenekeket keresse nagy előszeretettel.

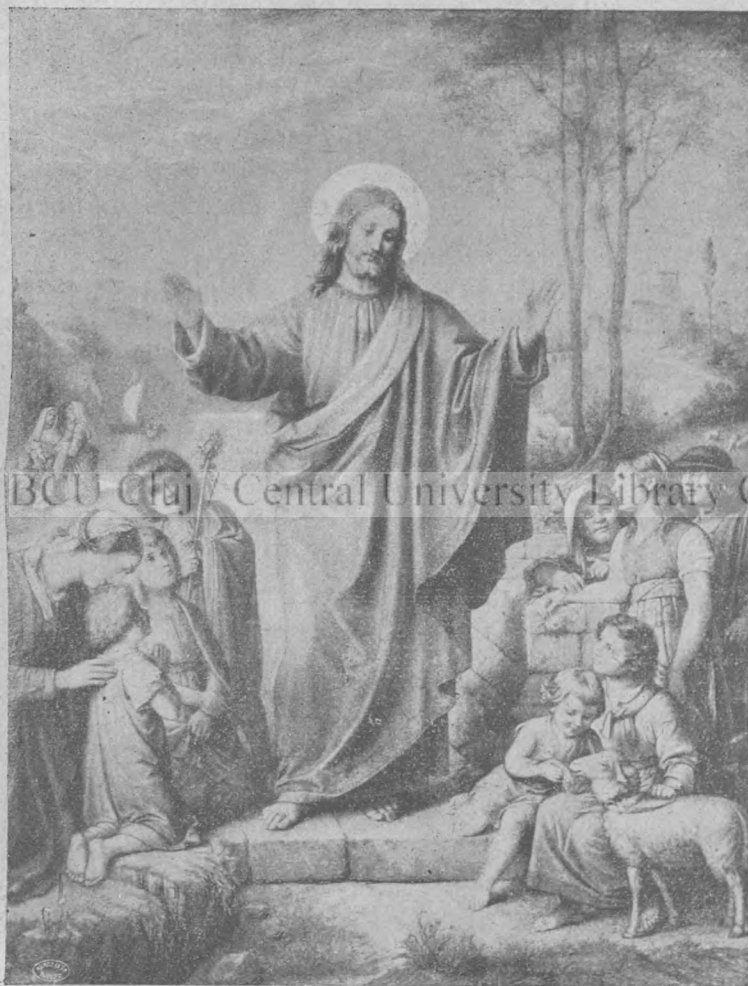
Megragadó, gyönyörű kép ez, k. olvasók! Ott áll középen a Megváltó, ki jött mindenkihez. kinek vére omlott a nagyokért, kicsinyekért, az öregekért, a gyermekekért, gazdagért, koldusért s az édes anyák tudják, hogy nincsen senkiben másban Üdvösség a Jézuson kívül, az édes anyák tudják, hogy imáiknál, fáradságúknál, gyermekeikért sokszor veritékes, hajh! sok könnyel, gonddal, éjjelek virrasztásával járó gondoskodásuknál többet ér, sőt egyedül az ér meg mindent, ha a Megváltó kezelt ráhelyezi gyermekeik fe-

jére, illeti, megáldja őket. Oh! ha mi is, az élet nehéz küzdelmeiben beteg, fáradt lelkek, veritékes, nehéz, mert a mi erőnkkel harcolt harcainkat félbehagyva, gyermeki alázattal járulnánk a Szabadítóhoz, hogy illessen minket is! Édes anyák, református anyák, kihez viszitek gyermekeiteket? A Jézushoz vigyétek. Ő vár titeket s várja gyermekeiteket, Ha mikor gyermeketek ajka nyiladoz, értelme fejlődik, kulcsoljátok össze imára kezeiket s tanítsátok meg dicsőíteni az édes, a drága Jézust, a gyermekek legnagyobb barátját! Ne Isten nevének káromlása, de dicsőítése legyen a gyermeki ajkak első megnyilatkozása. Há-

nyan sirtok, jajgattok, hogy nem tudtok gyermekeiteknek enni adni, nincs ruházatuk, gyermekeitek rosszak, háládatlanok és engedetlenek, oh! hát miért nem viszitek el őket a Jézushoz? Ő illeti gyermekeitek szívét, Ő megszabadítja őket bűneiktől, titeket a gondoktól. De vigyázzatok! Ne csak gyermekeiteket küldjétek a Jézushoz, s ti távol maradjatok, menjetek el magatok is. Nézzétek, itt is nem a gyermekek mennek az Úrhoz, *az anyák viszik őket*. Sok helyen a gyermekekkel imádkoztatnak a szülők reggel és este, evés előtt és után, de maguk nem imádkoznak, a gyermekektől megkivánják, hogy templomba elmenjenek, de a szülők otthon ma-

radnak vagy a sátán tanyáira mennek, így nincsen jól, ez bűn, édes apák és édes anyák! Vigyétek *ti* a gyermekeket Jézushoz együttes imában, bibliavetésben, templomba járás által. Nézzétek meg, hogy illetni fog az Úr titeket is és gyermekeitekkel együtt megáld titeket is!

Lesznek s vannak sokan, kik mint Jézus tanítványai, tudatlanságból, vagy bűnből és rosszakaratból, visszakarnak tartani attól, hogy az Úrhoz vigyétek magzataitokat. Gunyolnak, hogy szenteskedtek, képmutatóskodtok, felhivnak, hogy jobb, ha gyermekeiteket még vasárnap is dolgoztatjátok, másra tanítjátok.

mint templomba járásra. „Az imádkozásból nem él meg, a hit nem ad kenyeret!” — Ne higgyetek a sáttánnak s az ő követőinek. Feddjenek, csufoljanak, bántalmazzanak, ahogy tetszik, — szülők, nevelők — akarjátok, hogy boldogok legyenek gyermekeitek? — vigyék el az Úrhoz, ismertessétek meg Jézussal őket, miután természetesen ti is megismertétek az Urat. Itt a *tanítványok* tiltják meg az anyákat. A tanítványok! Ref. lelkipásztorok, kik „Krisztus tanítványainak” hívják magukat, engedjétek, vigyék a gyermekeket Jézushoz, ne tiltsátok meg őket az Úrtól. A gyermekek Jézushoz, a boldogság, testi s lelki jólét és üdvösség egyedüli és örök forrásához vezetésének legáldásosabb eszköze a *vasárnapi iskola*. Ennek szervezésére, minden gyülekezetben meghonosítására hívjuk fel igazi szeretettel lelkipásztor és tanító olvasóinkat. (A szerkesztőség a legnagyobb készséggel, sőt lelkesedéssel nyújt felvilágosítást és segédkezet ennek szervezésében bárkinek.) Nem újabb teher ez a hat napon át iskolában elfoglalt gyermekre nézve, a világ összes prot. egyházaiban, hol az evangelium erő és hatalom, meg van ez az intézmény s az egyház építésnek, vallásosság, egyháziasság fejlesztésének leghathatósabb munkája.

Imádkozunk k. olvasók, hogy hazánkban is közelebből erdélyi egyházkerületünkben is minden szülő vezesse el gyermekét az Úrhoz s a tanítványok, a lelkipásztorok és tanítók ne tiltsák meg őket, de sőt vezessék el a Jézushoz.

Most, most még ifjú korodban
Add át Jézusnak szived,
Míg az öröm, vidám kedély,
Remény, erő mind tied.
Búban, bajban, szenvedésben,
Időd, erőd Néki add.
S hogy országát szélesítsed,
Vezess Hozzá másokat. —
Míg fenn ragyog élted napja,
Siess Hozzá szaporán
A Megváltó szent ügyéért,
Munkáldkj későn korán.

Benkő Viktor.

Egyháztársadalmi élet.

Miket olvassunk, honnan, miféle evangéliumi vallásos iratokat vásároljunk? Az adventi szent napokkal örömmizenetet küldünk kedves előfizetőinknek és általánosan, szeretett kedves hittestvéreinknek, akik bizonyára igen sokszor érezték hiányát az evangéliumi és református szellemű hiterősítő olvasmányoknak. Ez év december 1-étől kezdve újonnan szervezett szerkesztőségi és kiadóhivatali irodánkban raktáron tartjuk a legjobb és legmegfelelőbb vallásos iratokat, füzeteket, traktátusokat, könyveket és bibliákat. A Londoni Vallásos Traktátus Társulat magyar nyelvű kiadványait, a Magyar Protestáns Irodalmi Társaság

kiadásában megjelent összes műveket és a Koszoru-füzeteket, a Brit és Külföldi Biblia Társulat bibliai kiadványait, az Urbán Reinhold eperjesi vallásos könyvkereskedő által hirdetett összes vallásos iratokat és műveket.

Szerkesztőségi és kiadóhivatali irodánk utján beszerezhető bármely kiadónál megjelent irodalmi mű; magyar, angol, francia és német könyvek, továbbá román és német vallásos iratok nagy választékban.

Protestáns árvaházi naptár, Evangéliumi fali naptár, vallásos fali mondások és álló képecskék, bibliai mondatos lapok, Levelező, születésnap és ünnepi köszöntő lapok alkalmi bibliai mondásokkal és képekkel.

5 koronát meghaladó küldeményeket portómentesen szállítunk.

A „Vasárnap” szerkesztősége és kiadóhivatalja irodája utján beszerezhető könyvek és füzetek.

A teljes ár beküldése után. ha az legalább 5 korona, díjmentesen szállítunk.

	Kor. fill.
Bunyán J. Zarándok útja — — —	3.—
A keresztyénség védelme. Irta: dr. Luthard. Kötve előbb 2.40., most — — —	1.20.
Az Úr Siona, vagy a keresztyén egyház 1900 éves történelme 90 képpel. Irta: Farkas József theol. tanár, finom kötésben —	2.—
Bibliai kézikönyv. Kalauz a Szentírás tanulmányozásához térképekkel. Irta dr. Angus József, előbb 7.60, most csak — — —	4.—
Bibliai földrajz képekkel, a Szentföld térképével Irta: Farkas József theol. tanár, félvászonk. előbb 1.40, most 1.— füzve	—60.
Égi manna. Az év minden napjára, vászonba kötve előbb 1.20, most — — —	1.—
Frigyes katona. Füzve 20 fill., kötve — — —	—60.
„Gyermeklant”. Vallásos énekek gyűjteménye. 60 ének négy hangra. Összeállította Farkas Sándor, kötve — — —	—50.
Hajnalpir, képekkel. Irta dr. Kiss Áron, finom vászonköt. 1/2 vászon 60 fill., füzve — — —	—20.
„Hit, remény, szeretet”. Protestáns imakönyv. Családi emléklapokkal IX. kiad. vász. k. — — —	2.50.
„Hozsanna”. Énekeskönyv, „börköt.” 202 ének, négy hangra, összeállította Victor János. Vasárnapi iskolák, vallásos összejövetelek és házi áhitatok számára vászonkötésben 1.20, szebb vászonkötés címmel 1.50, diszkötésben — — —	2.50.
Jézus élete. Irta Conder Eustace. A Szentföld térképével vászonköt. 1.— füzve — — —	—50.
Jones Mária a walesi leány. Történet, kötve — — —	1.20.
Krisztus és az Irás. Irta dr. Saphir A. vászonkötésbe 80 fill., füzve — — —	—20.
Krisztus személyisége azaz: Emberiségének tökéletes volta, istensége kezességeül tekintve. Irta Schaff Fülöp, köt. 80 fill. füzve — — —	—40.
Kristóf vén kintornája 3 képpel kötve — — —	—60.
Csinos borítékban füzve — — —	—30.
Napfelkölte, képekkel. Irta dr. Kiss Áron, fin. kötésben 1.—, 1/2 vászonköt. 60 fill. füzve — — —	—20.

A legfőbb jó. Drummond Henrik, költe	—	1.20
Melyik volt előbb: a tyuk vagy a tojás?	—	—
Horner J.	—	1.0
Fölvívás a meg nem tért emberekhez, költe	—	.50
A magyarorsz. prot. hitbajnokok élete. Költe	—	.60
Angyalka karácsonya. Képekkel finom kötésben	—	.50
Luther Márton élete. Diszkiadás 14 képpel	—	.30
Kálvin János élete. Irta Losoncy László tanár	—	.20
Melanchton Fülöp élete	—	.08
Knox János élete	—	.08
Zwingli élete	—	.10
Jessika legelső imája	—	.12
„Két örömnapp“. Elbeszélés	—	.15
A világmiszió. Az evangéliumi külmiszió rövid ismertetése. Képekkel	—	.12
A ki Istenben bizik, meg nem szegyenül	—	.12
Az anyátlan család. (Szász Károly)	—	.10
Tengeren megmentve. Képekkel	—	.20
Egy apostol az újabb korban. (Györy Vilm.)	—	.10
Három nap egy ifju életéből	—	.10
Thirza, egy zsidó leány megtérése	—	.10
Miképen lehet az idvességre eljutni?	—	.10
A bünös barátja	—	.10
Jámbor Frigyes. Egy vegyes házasság történet.	—	.09
Az örök élet utja	—	.20
Világosság utja, Napi táplálék keresztyén ifjak számára csinos borítékban költe (új javított kiadás)	—	.20
Jézus szavai az elfáradthoz. Elmékedések a hó minden egyes napjára, XI. kiad. köt.	—	.20
Az ember szíve 10 képpel	—	.30
Any a gyermekei között	—	.60

Traktatusok.

Térj vissza Istenhez!	—	—	.02
Mit tesz hinni a Krisztusban	—	—	.02
Mindnyájan	—	—	.02
A biblia és a bünös	—	—	.02
A hét kenyeres kosár	—	—	.02
Nem akarta hinni	—	—	.02
Egy perc sem jut imádkozásra	—	—	.02
Az iszákosság következményei	—	—	.02
Keresztyén vagy-e te?	—	—	.02
Jones Mária a katona leánya	—	—	.03
Az utolsó nap	—	—	.03
Az Uri ima magyarázata	—	—	.03
Az ifju hazametele	—	—	.03
Pünkösdi virágok	—	—	.03
Hazafele!	—	—	.03
Nem haltok meg halálnak halálával	—	—	.03
Fauler János megtérése	—	—	.03
A pásztórrá lett királyfi	—	—	.03
A könnyelmű bünös leány	—	—	.03
Egy öreg ember élettörténetéből	—	—	.03
Az iskolamesternő	—	—	.03
Krisztus az üdvre vezető út	—	—	.04
Vigyázzatok!	—	—	.04
József mint az ifjak példányképe	—	—	.04
Egy hamburgi lelkész naplójából	—	—	.04
Kész légy ember a halálra	—	—	.04
Jöjj Jézushoz	—	—	.04
Szent Péter és az egyház	—	—	.04
Az ügyvédjelölt és az orvos	—	—	.04
Jó tanácsok a szolgák számára	—	—	.04
Párbeszéd az újjászületésről	—	—	.04
Hogyan áldott meg Isten egy bádogost	—	—	.04

Vasárnapi szünet, családi életkép	—	—	.04
Három beszélgetés a városligetben	—	—	.04
Az öreg doktor	—	—	.04
A fekete szirt	—	—	.04
Hátha mégis igaz a mit a biblia mond	—	—	.04
Képek a pogányvilágból	—	—	.04
A lázongó Adám megtérése	—	—	.04
Krisztus és a két gonosztevő a kereszten	—	—	.05
A napoknak királya	—	—	.05
Zsidó vagyok-e én?	—	—	.05
Kérelem a zsidó olvasókhöz	—	—	.06
A zsidó kérdés	—	—	.06
Az üdvözítő kopogtatása	—	—	.06
A jóság győz. Elbeszélés ifjak részére	—	—	.06
Katácsonyi fény. Elbeszélés	—	—	.06
Érted is jött az Idvezítő	—	—	.07
Afrikai rablófőnök megtérése	—	—	.07
A keresztyének üldöztetése Madagaskar szigetén, képekkel	—	—	.08
János mester, elbeszélés	—	—	.08
Tizenkétféle kiosztásra alkalmas 4 oldalos apró gyöngyök. Traktátus 100 drb. ára	—	—	1.—
Tizféle pálmaágak, darabja	—	—	.04
Tizféle pálmaágak egybekötve diszkötés, ára	—	—	.80
Miatyánk	—	—	.20

A magyar protestáns irodalmi társaság kiadványai.

Házi kincstár:

I. Miller J. R. dr. Csendes órák. Segéd-könyv a bibliának az életbe átvitelére. Ford. Szász Károly. 8 ^o . költe	—	—	2.—
II. Barde Eduárd. Mártha és Mária. Ford. Vargha Gyuláné. 8 ^o . költe	—	—	2.—
III. Szabolcska Mihály. Áhitat szeretet. Valláson és családias költemények. 8 ^o költe	—	—	2.—
IV. Sheldon M. Károly. Az ő nyomdokain vagy Mit tenne Jézus? Ford. Csizmadia Lajos. 8 ^o . költe	—	—	2.—
V. Kenessey Béla. Női jellemképek. Költe	—	—	2.—
VI. Raffai Sándor. Jézus példázatai, költe	—	—	2.—
Drummond H. Természeti törvény a szellemi világban. II. kiadás. 8 ^o . költe	—	—	2.—
Dalhoff. Belmiszió kalauz	—	—	2.—

Naptárak, füzetek.

Bibliák, Újtestamentumok és más kiadóknál megjelent könyvek az eredeti árban beszereztek. Továbbá kaphatók nálunk: angol és német könyvek, cseh, tót, szerb, horvát és román vallásos iratok nagy választékban, külön árjegyzékek szerint.

H i r e k.

Olvasd a bibliát.

Adventi szózat.

Máté 3. 2.

Beköszöntött ez évben is az advent. (E latin szótól adventus, a mi anynyit tesz: eljövétel, a Krisztus eljövetele.) Négy adventi vasárnap van, jelezni akarván az egyház evvel a 4 ezredévet, a mi telt a Krisztus utáni várakozásban. E szavakkat szólják az adventi

napok nekünk: Térjete meg, mert elközelített a mennyeknek országa. Evvel lépett fel prófétai munkájára Keresztelő János Máté 3. 2. Mikor Jézust megkeresztelte, a Jordánból kiemelkedett, a Szentlélek által is az Isten szerelmes fiának kijelentett Megváltónak is első szava a néphez betűről betűre az, ami Keresztelő: Máté 4. 17. Mikor az ő ker. egyház megalakult ama 3000 lélek Péter apostol ugyanezen felhívására lett keresztyénné: Térjete meg: Cselek. 2. 38. Luther evvel a szózattal lépett fel reformátori munkájára. Ez, a megtérés tehát a lelkek ker. életének, mint a vangéliumi egyháznak kezdete, alapja Erre hívnek fel az adventi napok.

Aranymondás: Nem tudod-e, hogy az Istennek kegyelmesége téged megtérésre indít? Rom 2:4.

Oktató jegyzetek.

A megtérés szükséges volta. Összüléinkkel, kiket a kígyó elcsábított, mindnyájan elbukunk, elesünk Eredendő bűnnel jövünk a világra. Ez eredendő bűnhöz sok-sok bűn tapad még. Már a kis gyermeknek mennyi bűne van? Harag, irigység, engedtlenség, durcáság, sokhelyt káromkodás, sőt lopás is. Az évek folyamata alatt mindig több bűn elkövetése terheli lelkünket. És épen ezért lelkünk nyugtalan, boldogtalan elégedetlen. Biztos irányítója a boldogság felé nincs. Úr lesz felette a sátán, mely ref. hitünk tanítása szerint is személyes erő és hatalom. Mi e rettenetes urnak állunk szolgálatában. A lélek betegsége a testre is kihat, mert bűnösök vagyunk, testünk is beteg. Általános a nyomor, a baj, sirás és szenvedés. Magunk erején ezektől meg nem szabadulhatunk. Érezük, hogy így nincs jól a mi lelkünk és hogy lehet jobban is s kell is, hogy legyen. Lelkünk e jobb helyzetét a megtérés, újjászületés által éri el.

A megtérés lényege. A tékozló fiú példájából (Luk, 15.) láthatjuk hogy a megtérés a megalázkodáson kezdődik, „Felkelvén lemegegyek az én Atyámhoz s azt mondom neki: Atyám vétekem az ég ellen és te ellened és nem vagyok immár méltó arra, hogy te fiadnak hívattassam”. Vergődünk bűneink miatt, igazán bánjuk azokat, sirunk, mint a gyermek, félünk az Úr haragjától s vágyunk a csendesség s nyugalom után. Ekkor egy kar nyulik utánunk: a Jézus karja. Ime, az Istennek báránya, ki elveszi e világnak bűneit s ebben az én bűneimet is. Átadunk neki minden bűnt, Ő leviszi azokat a sirba, mi Vele együtt meghalunk s feltámadunk új életre. Nem az előbbinél jobb életre, hanem az egyedül jó életre, új életre. Mi új teremtmények leszünk, boldogok, szüntelen imádkozó, azaz iméságos életet élő, bibliát olvasó. Krisztust szerető, követő s egykor Őt szemtől-szemben látó élő keresztyének.

Egy magas torony repedéseit javította egy állványon egy kőmives. Az állvány elromlott, a kőmives alá esett. Lent kövek feküdtek a földön s ezek között egy bárány is legekészett. A kőmives e bárányra esett, ez szörnyet halt, a kőmives életben maradt. — Istennek báránya, a Jézus is meghalt, a mi bűneink ráestek, ezek súlyát érezte s mi élünk Ő általa Térjete hát Ő hozzá mindnyájan ti. kik olvassátok a „Vasárnap”-ot, erre hívnek fel a kedves, a boldog várakozással teli adventi napok.

— **Vallásos estély.** A marosvásárhelyi ref. egyház immár 8-ik éve, az adventi idők beköszöntésével megkezdte heti vallásos estélyeinek sorozatát, mely egyuttal a megindítandó egyháztársadalmi munkának is egyik ága. A pénteki első estén a 37. dics. 1. v. eléneklése után Tóthfalusy József olvasott fel a ref. egyháztársadalmi élet megújulásának célja és feladatai címmel. Dr. Szász Károly árvaszéki ünnök vallásos költeményeket olvasott, többek közt néhai apja s áldott emlékü püspökünk Szász Domokosnak első egyházába beköszöntő verses imáját, Biró András lelkész bibliát magyarázott. Az estély Benkő Viktor s. lelkész imájával s énekekkel végződött.

— **Nemeskeblű, szép alapítványok.** Egyházkerületünkben legközelebb több nemeslelkű ref. ember tett egyházi és iskolai célokra szép alapítványokat. Az igazgató tanácshoz folyó évi szept. 24-ig bejelentett alapítványok ezek: Gr. Bethlen Ödön 4000 K, Antos József ügyvéd rétyi egyháznak 1000 K és a Mikó-

kollégiumnak 1000 K, néhai Bodrogi Sámuel nagy-szebeni lelkész székelyudvarhelyi ref. egyházközség részére 10,000 K, Szacsvey Sándor szeretetháznak 2000 K. A szász nemzeti egyetem Tordosnak évi 1500 K, Kún-kollégiumnak évi 30,000 K, Hegedüs Sándor főgondnok a kolozsvári kollégiumnak 20,000 K, Bulyovszky Gyuláné kolozsvári kollégiumnak 1000 K, az Emke által 32 évre biztosított évjáradék 1210 korona. Rendkívüli Emke-segély 2100 korona.

— **„Vasárnap” érdekében** Idestova két éve, hogy átvettük e lap vezetését. Nem kértünk, nem zaklattunk senkit ügyünk érdekében, mert megvoltunk győződve afelől, hogy mindazok, a kik buzgó érdeklődéssel viseltetnek egyházi életünk iránt, szívükre veszik „Vasárnap”-unk ügyét is. A további halogatás mulasztás lenne részünkről. Éppen azért kérjük olvasóinkat vegyék támogatásukba, pártfogásukba lapunkat. Az előfizetési ár a legcsekélyebb s így sem egyeseknek, sem testületnek nem terhelő. Üdvös és szép cselekedet lenne főuraink és pátronusaink részéről, ha községeik szegényebb lakósi számára, a téli időszakra megrendelnék. A „Vasárnap” terjesztésére s így a református szellem fejlesztésére a szeretet adományait is elfogadják a szerkesztőség.

Ország-világ.

— **Székely méhészet.** Új lendületet nyert a Székelyföldön egy régi gazdasági foglalkozás: a méhészet. A folyó évi méhészeti tanfolyamoknak, melyeket a székelyföldi kirendeltség rendezett, már látszik a jótékony gazdasági befolyása a székely köznépnél is. E tanfolyamokon lelkészek és tanítók vettek részt abból a célból, hogy elsajátítsák a kaptárral való méhészkedés nehezebb és jövedelmezőbb művészetét. De ez nem elég. A lelkészeknek és tanítóknak a megszerzett gazdaságtudományt tovább kell terjeszteniök.

Mert a faluban a pap és tanító központja a népeletnek, innen ágazik ki a községbe minden nemesebb eszme. A paplak és tanítólak olyan a faluban, mint a nagy városban az egyetem, ahol minden tudás fel van halmozva.

Valóban lelkészeink és tanítóink komolyan fogták fel a méhészeti tanfolyamok célját, mert községeikbe felébresztették a népnek figyelmét a méh, e szorgalmas kis állat mánkássága iránt.

A velük való foglalkozás a legnemesebb és leghasznosabb időtöltés. Csak látni kell, mily rendszert és mily nagy tervszerűség uralkodik a méhek világában. Mindenkinek, még a legkisebbnek és allg kibuvó méhnek is meg van a maga dolga, mely mint egy láncszem illeszkedik be az egész méhcsalád munkájába. Alig nyitja ki szemét a világra jött méh, már dologhoz fog.

A méhekkel való foglalkozás munkaszeretetre és a munkás megbecsülésére tanít minket.

Tehát sokkal több erkölcsi haszonnal jár, min anyagi előnnyel a méhészet, habár pénzügyileg is jól megjutalmazza a gazda fáradságát.

Időnként a mi kis lapunkban is foglalkozunk állandóan ez erkölcsileg is fontos gazdasági ág művelésével, hogy olvasóink is megkedveljék azokat a kis állatokat, akik most téli álomra hajtják fejüket, de tavasszal új életre ébrednek.

Király Béla.